

Op te bergen
in de band van
25 juni 2003

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de secretaris van de commissie
mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie

gehouden op 4 juni 2003

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Vaststelling van de agenda	2
Verslag vergadering	2
Ingekomen stukken	2
IPO-aangelegenheden	2
Evaluatie project Kiezen om te stemmen	2
Jaarstukken 2002	6
4e wijziging provinciale begroting 2003	15
Vervolgdiscussie aangehouden motie B, doorberekening Collegeprogramma 2003-2007	16
Inkoop- en aanbestedingsbeleid	19
NNBT	20
Sluiting	22
Toezeggingen	23
Bijlagen	

STATENCOMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ECONOMIE

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 4 juni 2003 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

H. Zomer (CDA, voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
K.N. Blanksma (GroenLinks)
W.A.R. Boer (PvdA)
H.C.E. Boerland (VVD)
L. Bomhof (VVD)
A.H.J. Dohle (VVD)
J.W.M. Engels (D66)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
H. Holman (CDA)
A. Huizing (PvdA)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
J.G. van Pijkeren (LPF)
E.A. Rougoor (PvdA)
E.R. Veenstra (PvdA)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)
A. Wendt (ChristenUnie)
G. Wieringa (Drents Belang/DOP)

Voorts aanwezig:

Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
H.H. Schaap (PvdA, gedeputeerde)
G.C. van Geffen
E.H.C. van der Laan
mevrouw I.M. Rozema (statengriffier, secretaris)

Met kennisgeving afwezig:

H.P.K.M. Looman (PvdA)
J.P. Sluiter (D66)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering en heet in het bijzonder de heer Wieringa, die voor het eerst bij de vergadering aanwezig is, welkom.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat de heren Looman en Sluiter hebben laten weten de vergadering niet te kunnen komen bijwonen.

De heer Ter Beek zal voorzover nodig door de heer Schaap vervangen worden.

3. Vaststelling van de agenda

De VOORZITTER deelt mee dat GroenLinks heeft verzocht om agendering van de brief van Koninklijke Horeca Nederland, die gisteren per e-mail is binnengekomen.

De heer BLANKSMA acht het van belang dat consumenten en horecaondernemers op zo kort mogelijke termijn duidelijkheid krijgen over hoe het met het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT) gaat aflopen. Bovendien heeft het college in de statenvergadering van 26 mei toegezegd de staten tussentijds van de stand van zaken op de hoogte te stellen.

De heer BAAS zegt de brief wel ontvangen te hebben, maar nog niet de gelegenheid te hebben gehad die te lezen.

De VOORZITTER zegt dat de heer Schaap heeft verzocht om een gelegenheid om enkele ontwikkelingen bij het NNBT te verduidelijken. Hij stelt daarom voor dit onderwerp te behandelen na agendapunt 11.

Daartoe wordt besloten.

De VOORZITTER constateert dat hiermee de agenda van de vergadering is vastgesteld.

4. Verslag vergadering van 14 mei 2003

Omdat dit verslag nog niet klaar is, zal het in de volgende vergadering worden vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

Overeenkomstig het voorstel wordt besloten het stuk onder A.1. te betrekken bij de behandeling van agendapunt 11.

6. IPO-aangelegenheden

De VOORZITTER herinnert aan de bijeenkomst op 17 juni over de functie van de Rekenkamer. Er zal niet alleen voorlichting worden gegeven, ook wordt de mening van de statenleden over de Rekenkamer gevraagd. Mede daarom beveelt hij het bijwonen van deze bijeenkomst warm aan.

7. Evaluatie project Kiezen om te stemmen, toegezonden bij brief van 22 april 2003 van het hoofd van de Stafgroep Communicatie

De heer BOERLAND zegt dat zijn fractie dit project zo'n goed initiatief vond van het vorige college, dat zij het met het huidige college wil nabespreken.

Het project heeft een positieve uitstraling gehad, want 81% van de bevolking heeft iets gehoord of gelezen over de statenverkiezingen.

Het was een goede keus Daniël Lohues het boegbeeld van de campagne te maken en ook het motto "Met stemmen speel je wat klaar" kon niet beter.

Het informeren en motiveren, in het bijzonder als het om verkiezingen gaat, kan best als een taak van de provincie worden beschouwd.

De kardinale vraag is natuurlijk of met de campagne de doelstelling is bereikt. Die vraag wordt in de notitie niet beantwoord. Niet duidelijk is of meer jonge kiezers als gevolg van deze actie naar de stembus zijn gegaan.

Uit de notitie blijkt ook niet welk bereik de commercials hebben gehad. Het programma Cassata had de primeur van de uitslag van de opiniepeilingen, maar was die uitslag niet dermate interessant dat die ook in andere media publiek gemaakt had moeten worden? Met name de huis-aan-huisbladen en de gemeenten hebben het af laten weten, waardoor het een soloactie van de provincie werd.

Geconstateerd moet worden dat themadebatten in hun huidige vorm niet meer aanslaan. De meerderheid van de aanwezigen werd gevormd door de achterbannen van de politieke partijen en het

grote publiek liet het afweten. Deze vorm slaat dus niet meer aan bij het publiek en bovendien was er weinig belangstelling van de media. Hetzelfde geldt eigenlijk voor de gastcolleges en de chatsessie.

Het project heeft € 250.000,-- gekost en duurde slechts drie maanden.

De VVD voelt meer voor een permanente campagne, mede om het verwijt te voorkomen dat de politiek zich alleen in verkiezingstijd laat horen. Alleen via een permanente campagne kan de bevolking meer bij de provinciale politiek worden betrokken. De politiek moet zelf de randvoorwaarden creëren waardoor het publiek meer bij het debat wordt betrokken. De VVD stelt daarom voor de mogelijkheid van het regelmatig live uitzenden van een politiek debat via RTV Drenthe te onderzoeken. De nieuwe locatie van RTV Drenthe biedt daarvoor uitstekende mogelijkheden. Het debat moet dan wel over aansprekende items gaan en moet in gewone, dus niet politieke, taal worden gehouden. De staten voeren hun debatten nu in POP-taal, de statenleden weten wat bedoeld wordt, maar de burger begrijpt er niets van. Het is nodig dat de burger eerst duidelijk wordt gemaakt waar het over gaat en dat kan vaak beter met oneliners dan met de uitnodiging eens een POP-bijeenkomst te bezoeken.

Ook de website van de provincie moet aantrekkelijker en interactiever worden. Dat kan door via de website doelgroepen in hun eigen taal aan te spreken.

Al deze maatregelen moeten wel regelmatig gemonitord worden en zo nodig worden bijgestuurd.

De VVD ziet haar ideeën graag omgezet in een attractieve en structurele campagne.

De heer WENDT hoort nu van de VVD dat het een uitstekend idee was, terwijl de fractie zich verleden jaar nog min of meer tegen het project verzette omdat het te veel geld zou kosten en de burger sinds het fenomeen Fortuyn toch al zeer geïnteresseerd was in de politiek. Wat is er in de fractie van de VVD de afgelopen paar maanden gebeurd?

De heer BOERLAND houdt het op voortschrijdend inzicht. Maar misschien voelde de fractie verleden jaar ook al wel meer voor een permanente campagne dan voor het beschikbaar stellen van € 315.000,-- voor een periode van drie maanden.

De heer HOLMAN vindt het verheugend dat de opkomst bij de verkiezingen behoorlijk is gestegen, wat toch een van de doelstellingen van de campagne was. Natuurlijk zijn er bij onderdelen wel vragen te stellen, zoals de themadebatten, de gastcolleges en de stemwijzer. De belangstelling van de pers kwam vooral via het Dagblad van het Noorden en RTV Drenthe en uiteindelijk werd daarmee slechts een beperkt deel van de inwoners bereikt. Wellicht kan een volgende keer op basis van de opgedane ervaringen met hetzelfde geld een groter publiek worden bereikt. Zentijd kopen is wel een heel vergaande mogelijkheid, want de kwaliteit van het politieke debat moet toch de basis zijn. Als het politieke debat echt ergens over gaat, hebben de media echt wel interesse en raken de burgers wel geïnteresseerd.

Het was al met al een goed programma, dat nog wel eens kritisch moet worden bekeken, waarbij met name moet worden gelet op wat met de ingezette middelen kan worden bereikt.

De heer VEENSTRA kan de mening van de hem voorgaande sprekers onderschrijven. De opzet was mensen te informeren, te motiveren en de kiesgerechtigde inwoners van Drenthe en het politieke debat te stimuleren. Sommige van de acties waren succesvol, andere niet en daar moet een volgende keer goed op worden gelet. Spreker vindt het uitgegeven bedrag goed in verhouding met de doelstelling en het resultaat. Over vier jaar moet bekeken worden of er nieuwe methodieken zijn om de burger te bereiken en welke acties dan met het beschikbare budget kunnen worden opgezet.

De permanente campagne is eerder een verantwoordelijkheid van de politieke partijen zelf dan van de provincie, al kan de provincie via haar website de activiteiten van de partijen wel steunen.

De heer BLANKSMA is het in grote lijnen met de evaluatie eens.

De VVD stelt nu voor de communicatie met de burgers in ieder geval intensiever te laten zijn dan die buiten de verkiezingstijd was. Dan kunnen de kiezers in ieder geval niet meer zeggen dat zij alleen van de politiek horen in verkiezingstijd. In de algemene beschouwingen bij de Begroting voor 2002 heeft GroenLinks al gewezen op de noodzaak dat de provincie veel meer moet investeren in communicatie met de burgers en het

verheugt spreker dat in ieder geval de VVD nu ook op die lijn zit, terwijl de PvdA het voorlopig aan de politieke partijen zelf wil overlaten. Natuurlijk moeten de politieke partijen de permanente campagne inhoudelijk invullen, maar de provincie kan op facilitair gebied heel wat doen om de kanalen open te houden. Over het kopen van zendtijd moet nog maar eens gesproken worden, maar in ieder geval moeten de staten zichzelf de financiële ruimte geven om de communicatie te intensiveren.

De heer WENDT wijst erop dat ook in deze campagne de communicatie voornamelijk plaatsvond via het Dagblad van het Noorden en RTV Drenthe, terwijl veel mensen daarmee niet worden bereikt. Enkele jaren geleden hebben de staten een motie van de ChristenUnie aangenomen waarin werd uitgesproken ook huis-aan-huisbladen in te schakelen. Dat werd toen te duur gevonden, maar misschien zijn er nu nieuwe kansen voor.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN is het eens met heer Wendt dat via de nu gebruikte media niet alle inwoners werden bereikt. Er kan toch ook gebruik worden gemaakt van regionale en plaatselijke zenders? Andere provincies zijn op dit terrein al veel verder, ook met het inkopen van zendtijd en het uitzenden van statenvergaderingen, en van hun ervaringen kan worden geleerd. Dat het opkomstpercentage is gestegen, kan ook aan de landelijke ontwikkelingen - Tweede-Kamerverkiezingen en de mededeling dat provinciale staten de Eerste Kamer kiezen - hebben gelegen.

De heer ENGELS beschouwt de voorzet van de VVD als een aansporing om een strategie te ontwikkelen om de burger meer bij de provinciale politiek te betrekken. Er zal sprake moeten zijn van een samenspel tussen staten en college, maar ook de politieke partijen zelf hebben een verantwoordelijkheid. Het lijkt hem goed alle mogelijkheden eens op een rij te zetten, daar de middelen bij te zoeken en op basis daarvan een afgewogen besluit te nemen.

De heer WIERINGA meent dat de statenleden zich de komende vier jaar moeten profileren. De burger kan dan bij de volgende verkiezingen zelf

bepalen op wie hij stemt. Daar hoeft dan niet apart een groot budget voor te komen.

De heer SCHAAP lijkt het goed dat eerst duidelijk wordt wat de verantwoordelijkheid is van de provincie en wat van de politieke partijen. Dat de vorige fractie van de VVD een andere mening had over dit onderwerp, had juist te maken met de angst dat de provincie op de stoel van de politieke partijen zou gaan zitten.

Het begrip "permanente campagne" heeft bij de ene partij ook een heel andere lading dan bij de andere. De ene partij ziet dat als een zeer politieke en eigen aangelegenheid, terwijl de heer Boerland doelt op het permanent onder de aandacht brengen van de functie van de provincie in de Drentse samenleving, dus op het motiveren en informeren.

Spreker constateert dat alle fracties van mening zijn dat het motiveren en informeren moet doorgaan. Er moet dus vanuit het provinciehuis permanent met de burgers gecommuniceerd worden. Of het inkopen van zendtijd om debatten tussen fracties uit te zenden een goed idee is, laat spreker graag aan het oordeel van de staten over. Moeten de fracties niet veeleer in de staten en in de commissies op een zodanige manier politiek bedrijven dat de verschillen en overeenkomsten tussen de partijen duidelijk worden?

Spreker is blij dat vrijwel alle fracties hetzelfde denken over de evaluatie. Sommige onderdelen van het project waren goed: Westerbrink 1 en de peilingen. Cassata had vaak de primeur en de kranten namen het nieuws wel over.

Of het project helemaal aan de doelstelling heeft voldaan, is niet precies te meten omdat niet bekend is wat het effect zou zijn geweest als het project er niet was. Wel is duidelijk dat de relatieve vooruitgang in de opkomst in Drenthe groter was dan in de andere provincies en misschien kan die vooruitgang wel toegeschreven worden aan het feit dat in Drenthe harder is geïnformeerd en gemotiveerd dan elders. Dat 81% van de inwoners van Drenthe wisten van de statenverkiezingen, is een goede score.

Sommige onderdelen van de campagne waren niet zo effectief. Met de gastcolleges is niet zoveel bereikt en ook het bereik van de chatsessie was niet fantastisch. Televisie heeft altijd nog de meeste impact.

In de laatste dagen van de campagne werden de kijkers doodgegooid met spotjes van de politieke partijen.

Spreker meent dat het vooral aan de staten is om over drie jaar te besluiten of zij al dan niet opnieuw zo'n campagne willen. Hij gaat er, gelet op de ervaringen, van uit dat hierop zal worden ingezet.

De heer HARLEMAN meent dat niet pas over drie jaar met een nieuwe campagne moet worden begonnen, maar dat die campagne moet worden voortgezet. Het lijkt hem toe dat de commissie vanmiddag kan besluiten tot het maken van een communicatieplan.

De heer SCHAAP wijst erop dat het niet gaat om een communicatieplan van de staten. De fracties kunnen het college opdragen te zorgen voor een goede communicatie met de burgers over wat de provincie doet. Daarvoor is een nieuw communicatieplan in de maak. Maar daarbij gaat het om iets anders dan om wat de staten zouden moeten doen.

De heer BLANKSMA wijst erop dat beide zaken in de afgelopen campagne een samenhangend geheel hebben gevormd.

De heer SCHAAP zegt dat het informeren en motiveren vanuit de provincie heeft plaatsgehad. Westerbrink 1 was ontdaan van alle politiek een goed bekeken televisieprogramma waarin de burger werd geïnformeerd over waar de provincie zich mee bemoeit. De volgende slag, dus hoe het moet worden gedaan, is een zaak van de politiek.

De heer BLANKSMA merkt op dat op TV Drenthe, in zendtijd die door de provincie was ingekocht, debatten tussen statenleden werden uitgezonden. Het lijkt hem goed dat die samenhang er blijft: dus de informerende rol en het duidelijk maken van de verschillen in politieke standpunten. Alleen als die bekend zijn, kan de burger een keuze maken.

De heer WENDT heeft niet de indruk dat die korte stukjes debat de burgers veel wijzer hebben gemaakt. In shotjes van nog geen twee minuten moesten drie politici met elkaar in discussie gaan. De provincie gaat nog steeds door het met communiceren met de burger. Er zijn nu drie informatieavonden geweest over het POP en daarop

- Evert ten Napel en Ferdinand Fransen zijn daarvoor niet nodig - zijn al veel meer mensen geweest dan op de vier avonden in februari. Bovendien wordt na die avonden de zaak uitgebreid besproken. Het is dus niet juist het beeld te schetsen dat het allemaal zo moeizaam gaat.

TWEDE TERMIJN

De heer BOERLAND onderschrijft de stelling dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen de taak van de provincie en die van de politieke partijen. Het gaat er alleen om dat in samenhang de communicatie kan worden bevorderd. Als het college voor de goede randvoorwaarden zorgt, kan de politiek haar eigen verantwoordelijkheid nemen en gaan "inkoppen". De primaire doelstelling van de VVD is dat de burgers permanent, niet gerelateerd aan welke partij dan ook, geïnformeerd en gestimuleerd worden. De politieke partijen kunnen daarop, op de manier die zij zelf willen, inspelen. Hij hoort graag hoe de andere fracties daarover denken. Verder neemt hij aan dat dit punt in het nieuwe communicatieplan wordt opgenomen.

De heer HOLMAN zegt dat zijn fractie toch meer op de lijn van de heer Schaap zit. Het CDA is er nog niet aan toe morgen al met een permanente campagne te starten en daarvoor een bepaald budget uit te trekken. Eerst moet duidelijk zijn wat daarmee precies wordt bedoeld. De provincie moet natuurlijk wel nagaan hoe de zaken nog beter onder de aandacht van de burgers kunnen worden gebracht. Nu is de Stafgroep Communicatie nog heel erg gericht op de besluiten van gedeputeerde staten en mededelingen uit de collegevergadering. Misschien kan in het nieuwe communicatieplan het accent wat anders komen te liggen. Een deel daarvan zou kunnen zijn dat de staten, los van de insteek van de afzonderlijke politieke partijen, gaan uitleggen waar zij mee bezig zijn.

De heer VEENSTRA meent dat niet genoeg geïnvesteerd kan worden in het informeren van en communiceren met de burger. Het is ook goed dat daar een nieuw communicatieplan voor komt. Als het om campagne voeren gaat, hebben de politieke partijen een eigen verantwoordelijkheid.

De heer ENGELS heeft het idee dat uit dit brainstormen niet direct een heel concrete actie voortvloeit, mede omdat de rol en de verantwoordelijkheid van college en staten verschillend is.

Het enige punt dat hem van de voorstellen met betrekking tot de concept-Statenaagenda is bijgebleven, was de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een strategische visie over de betrekkingen tussen het provinciaal bestuur en de burger. Wat spreker betreft gaat de aandacht dan vooral uit naar de herkenbaarheid en zichtbaarheid van de rol van de staten.

Het lijkt hem goed dat de griffie of een van de grote fracties het initiatief neemt om met een uitvoeringsplan te komen.

De heer VEENSTRA gaat ervan uit dat de inventarisatie die nu plaatsvindt bij de opstelling van de Statenaagenda kan worden betrokken.

De heer ENGELS beaamt dit. Hij is blij met de steun van de PvdA.

De heer HOLMAN steunt het voorstel van D66.

De heer SCHAAP vindt het helder waar de verschillende verantwoordelijkheden liggen. Het college zal zich richten op de communicatie vanuit het provinciaal bestuur als apparaat.

De VOORZITTER constateert dat ook dit punt staat op de groslijst van onderwerpen voor de Statenaagenda en dat het onderwerp daarom vast wel weer eens aan de orde komt.

8. Statenstuk 2003-66, Jaarstukken 2002

De heer BOERLAND complimenteert het college met het feit dat wat in 2002 is beoogd ook is bereikt en dat er ook nog een overschot op de rekening is van ruim € 7 miljoen, al is dit overschot ook beïnvloed door extra uitkeringen van Essent, het Provinciefonds en de motorrijtuigenbelasting. De VVD stemt in met de overheveling van € 3.259.000,-- en het restantsaldo van ruim € 4 miljoen naar de saldireserve. Drenthe heeft nu een vermogenspositie van meer dan € 105 miljoen.

Wat de accountant meldt over *pro^{BIS}* baart echt zorgen. Hij meldt dat de implementatie niet verder is gekomen en het college reageert daarop met de mededeling dat er nadere analyses worden

gemaakt. Heeft het overleg met Gelderland hierover al iets opgeleverd? Wanneer werkt *pro^{BIS}* nu echt goed en kunnen de staten erop rekenen dat de cijfers in de goede volgorde en in de goede kolommen staan? In de volgende accountantsverklaring mag niet meer staan dat de doelstelling om vanuit de beleidsvoornemens consistente informatie te genereren ten behoeve van bestuurlijke verantwoording nog in de kinderschoenen staat. Op advies van de accountant heeft het college op het gebied van de interne controle reeds stappen ondernomen. Krijgen de staten ook te horen hoe het nu precies geregeld is?

Op het punt van de doelmatigheid constateert de accountant dat de kwaliteit van de informatie nogal sterk verschilt. Blijkbaar zijn er ondanks alle maatregelen toch nog afdelingen die niet in staat zijn de informatie te leveren die nodig is om tot een goede jaarrekening te komen.

In 2004 vervalt de beoordeling van de doelmatigheid als onderdeel van de accountantscontrole. De staten moeten dan de verantwoording van het college over de doelmatigheid en doeltreffendheid toetsen. Worden die controlewerkzaamheden dan in eerste instantie uitgevoerd door de in te stellen Rekenkamer en zo ja, waar en wanneer vindt de besluitvorming hierover dan plaats?

De accountant stelt vast dat de controle over 2002 "wederom" moeizaam is verlopen. De aangeleverde stukken waren niet compleet. Het college voert als verdediging aan dat er onvoldoende interne controle is op de prestaties van derden, maar de accountant constateert veel meer feilen. Het college meldt dat er nadere aandacht zal zijn voor het treasurybeleid en de verbetering van de liquiditeitsplanning. Hoe denkt het college dit vorm te geven?

De apparaatskosten lopen als een rode draad door de Beleidsrekening. Het verschil tussen de Begroting en de uitkomst is giga. Waarom is dit verschil zo groot? Zo was in 2001 de uitkomst van de Productgroep Bodem € 1.505.000,-- en in 2002 € 1.779.756,--, terwijl het aantal fte's wel met 5 is afgenomen. Hetzelfde geldt voor de Productgroep Wegen en Kanalen. Daar was de uitkomst in 2001 € 2,6 miljoen en in 2002 € 2,4 miljoen, terwijl daar 13 fte's zijn verdwenen. Wat is de verklaring hiervoor?

De heer DIJKS zegt toe dat het antwoord op deze vraag aan het verslag wordt toegevoegd (zie bijlage 1).

De heer VEENSTRA complimenteert het college dat in 2002 geld is overgehouden.

Uit de stukken komt het beeld naar voren dat Drenthe enorme reserves heeft. Hoe verhouden die reserves zich tot de uitgaven waarvoor Drenthe nog staat en tot mogelijke bezuinigingen vanuit Den Haag?

De PvdA heeft dezelfde vragen als de accountant, dus over de verantwoording van projecten en het treasurybeleid, welk beleid vooral van belang is voor de liquiditeitsplanning. Overigens is de accountantsverklaring nogal algemeen van toon. De doelstelling om vanuit beleidsvoornemens consistent informatie te genereren ten behoeve van bestuurlijke verantwoording staat volgens de accountant nog in de kinderschoenen. Dat is een opmerking om wel even goed bij stil te staan. Op pagina 93 van het jaarverslag staat dat de liquiditeitsprognoses zijn verbeterd en dat in 2003 kan worden gestart met het gedurende langere perioden uitzetten van middelen. Kan die mededeling worden toegelicht?

De vragen die de PvdA had naar aanleiding van het accountantsrapport zijn al door de VVD gesteld.

De heer HUIZING merkt op dat de accountant stelt dat het niveau van de algemene reserves ultimo 2002 zich ruim boven de eerder gestelde doelen bevond. Wat waren die doelen? Zijn er normeringen voor reserves? Waaraan moet worden voldaan om de continuïteit van de onderneming te waarborgen?

Spreker zegt niet dat het lezen van het jaarverslag niet plezierig was, maar hij constateert wel dat het niet zo enthousiast meer geschreven is. Het is wat vlak en op basis van dit jaarverslag zou hij geen investeringen doen. In het jaarverslag moet veel meer melding worden gemaakt van wat de provincie echt heeft gedaan. Gemeld zou kunnen worden dat in Hoogeveen iets tot stand is gekomen en dat de provincie zich het schompes heeft gelopen om dat voor elkaar te krijgen.

Ook met betrekking tot de economische ontwikkeling blijft het bij een opsomming van wat er gebeurd is, maar wat er nu echt in de economische kernzones is gebeurd en wat de provincie daaraan heeft bijgedragen wordt niet duidelijk. Het moet in de toekomst allemaal wat scherper geformuleerd worden.

De heer WIERINGA zegt zich, omdat hij net nieuw in de commissie is, nog even van commentaar te onthouden.

Mevrouw MULDER zegt veel van de opmerkingen die al door de VVD en de PvdA zijn gemaakt te kunnen onderschrijven.

Zij complimenteert het college dat de jaarrekening nog voor het zomerreces kan worden behandeld. Helaas kon het nog niet tegelijk met de Voorjaarsnota, maar de gang zit er goed in. Zij sluit zich ook aan bij de complimenten van de accountant over de jaarcijfers.

Als nieuw statenlid heeft spreekster gezocht naar een referentiekader voor deze bespreking en daarvoor heeft zij de jaarrekening 2001 genomen. Toen is in de staten heftig gediscussieerd over de gang van zaken en vooral over *pro^{BIS}*. De heer Weggemans zei toen te hopen dat de accountant in zijn volgende verklaring in vier zinnen zou kunnen aangeven dat het geweldig goed ging. Helaas bestaat de accountantsverklaring uit iets meer zinnen. Zo wordt geconstateerd dat de implementatie van de projectmodules niet dichterbij is gekomen en dat de controlfunctie verbijzonderd gaat worden.

De bladspiegels maken de beleidsrekening goed te lezen. De informatie is niet altijd heel precies, maar er wordt toch een globaal beeld gegeven. Opvallend is dat de apparaatskosten kennelijk ontzettend moeilijk te begroten zijn. Is het niet goed lopen van *pro^{BIS}* hiervan de oorzaak en zo ja, wat gaan gedeputeerde staten daaraan dan doen?

De heer HARLEMAN wijst erop dat het natuurlijk ook afhangt van de ruimte die de staten het college geven om in de loop van het jaar het personeel daar in te zetten waar de behoefte het grootst is. Er moet enige flexibiliteit zijn wil het college de dagelijkse gang van zaken goed regelen.

Mevrouw MULDER merkt op dat *pro^{BIS}* bedoeld is om de prioriteiten helder te krijgen en om consistent informatie uit de beleidsvoornemens te halen, opdat er sprake kan zijn van een heel duidelijke bestuurlijke verantwoording. Maar volgens de accountant staat dit allemaal nog in de kinderschoenen. Uit de bladspiegels blijkt soms ook wel waarom iets meer of minder is, maar het gaat om het totale inzicht. Omdat ook Gelderland, de enige andere provincie die ook gebruikmaakt van *pro^{BIS}*,

problemen heeft met dit systeem, rijst de vraag of het in de andere provincies beter gaat.

De algemene indruk is dat het in Drenthe hartstikke goed gaat, maar de Najaarsnota is er nog niet. Is het college net als dat van Groningen bereid daarop vooruit te lopen en bijvoorbeeld ook al heel fors in te zetten op het snijden in de personeelskosten?

Op pagina 127 van de beleidsrekening wordt melding gemaakt van een bijdrage uit het Fonds bestuursdwang van € 309.591,44, welk bedrag uiteindelijk oninbaar bleek. Wat is hiervan de oorzaak?

De heer BLANKSMA probeert ieder statenstuk vanuit het perspectief van de burger te bekijken. Een jaarrekening wordt meestal niet zo interessant gevonden, al bevatten de bladspiegels nog zoveel informatie.

Wat heeft de geïnteresseerde burger, die er belang bij heeft dat de provincie zo zorgvuldig mogelijk met zijn belastingcenten omgaat, gemerkt van hetgeen de provincie het afgelopen jaar heeft gedaan?

De jaarrekening sluit met een overschot van € 7,6 miljoen, maar als rekening wordt gehouden met overheveling van geld, activering van personeelslasten en mutaties van reserves, is het overschot ineens bijna verdwenen. De gedachte dat het allemaal zo goed gaat, is dus niet terecht.

De heer ENGELS was aanvankelijk heel blij met de invalshoek van GroenLinks, tot de reservemutaties weer op tafel kwamen. Waarom leiden de drie boekhoudkundige ingrepen die de heer Blanksma noemt, tot het verdwijnen of in ieder geval het substantieel lager worden van het overschot?

De heer BLANKSMA merkt op dat de overheveling, de activering van de personeelslasten en de mutatie in de reserves - er zijn hele pagina's aan besteed om deze acties uit te leggen - van grote invloed zijn op het eindresultaat. Dat wordt dan ruim € 1 miljoen.

De zogenaamde saldiervesen zijn onderdeel van de algemene reserve, maar die saldiervesen hebben al een bepaalde bestemming. Als die saldiervesen van de algemene reserve worden afgetrokken, komt de algemene reserve heel dicht in de buurt van het minimale bedrag van € 12,6 miljoen. Het is dus maar net hoe een bepaalde

reserve wordt gedefinieerd. Zo is het geld dat bestemd is voor het Nationaal Hunebedden Informatiecentrum (NHI) gewoon opgenomen in de algemene reserve van € 18 miljoen.

Een positief punt is de ontwikkeling van het Portaal van Drenthe. Ook het streven naar een loket ondersteunt GroenLinks van harte.

De provincie Drenthe heeft verleden jaar zonder inspraak van de burgers en zonder afweging van prioriteiten een ontwerpovereenkomst getekend ten behoeve van de Zuiderzeelijn (ZZL). De politiek heeft zich hierover wel uitgesproken, maar de burger is er helemaal niet bij betrokken geweest. Drenthe is heel vooruitstrevend geweest bij het voorbereiden van de dualisering, maar of de burger hierover positief zal blijven is vooral afhankelijk van de kritische onafhankelijkheid van de beide collegefracties.

Als het om werkgelegenheid en arbeidsparticipatie gaat, zet het college in op scholing. Onderdeel daarvan is verhoging van het kwalificatieniveau van de beroepsbevolking. Maar het aantal deelnemers aan projecten blijft beperkt tot tientallen. Dit beleid moet veel meer een speerpunt worden. Een burger wil helemaal niets merken van rampen. De provincie werkt hard aan het beperken van de risico's. Voorkomen moet worden dat de bereidheid om in te zetten op veiligheid afneemt. Daarom moet verder gewerkt worden aan het ontwikkelen en gebruikmaken van de risicokaart en moet gestreefd worden naar integraal veiligheidsbeleid.

De heer BAAS maakt uit het jaarverslag een gematigde tevredenheid op over de resultaten van de gemeentelijke herindeling. Hem is niet zoveel van die tevredenheid gebleken op de evaluatiebijeenkomst in Spier. De nieuwe gemeenten zijn van mening dat de provincie zich te veel met hun zaken bemoeit. Bovendien blijken de nieuwe gemeenten niet erg bereid tot cofinanciering van bijvoorbeeld het landschapsbeheer. Over deze punten moet nog eens krachtig met de Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG) gesproken worden.

De zin op pagina 64: "De oprichting van de Regionale Platforms Arbeidsmarkt spelen hier een belangrijke, maar nog niet bewezen rol", wekt bevreemding. Hoe kan geconstateerd worden dat iets een belangrijke rol speelt, als dit nog niet bewezen is?

Met betrekking tot *pro^{BIS}* kan spreker de reeds gemaakte opmerkingen onderschrijven. Het systeem werkt nu bevredigend voorzover het de functie betreft die vroeger door het oude systeem werd ingevuld, maar van waarvoor het werd ingevoerd is nog heel weinig terechtgekomen en uit niets blijkt dat dit hierin de komende tijd verbetering komt.

In de beleidsrekening wordt het NNBT een risico genoemd. Dat is inmiddels geen risico meer maar een catastrofe.

In vergelijking met vorig jaar is het accountantsrapport wat positiever. De discipline met betrekking tot het tijdschrijven is aanzienlijk toegenomen. Het is natuurlijk goed dat punten waarop verbetering mogelijk en nodig is onder de aandacht worden gebracht, maar het algemene beeld is positiever dan verleden jaar.

De heer ENGELS stelt vast dat zijn fractie met het college structureel van mening verschilt over de functie en de invulling van het jaarverslag. Waar in principe sprake moet zijn van verantwoording van beleid en beheer, is een te glimmend PR-verhaal geproduceerd.

Verleden jaar is een boeiende discussie over de jaarrekening gevoerd met als conclusie dat het financiële beheer van de provincie op een dieptepunt was beland. Er was door het hele apparaat heen sprake van een gebrekkige verantwoordingsattitude. Er zijn toen indringende afspraken gemaakt en natuurlijk denkt D66 dan niet meteen dat het volgende accountantsrapport net zo glimmend en zal zijn als het jaarverslag. Dat er op onderdelen sprake is van aanmerkelijke verbeteringen doet sprekers fractie deugd, al blijven er zorgen. Het college staat voor de opgave over de hele linie een kwaliteitsverbetering tot stand te brengen.

Met betrekking tot *pro^{BIS}* moet misschien wel de vraag worden gesteld of wel het goede systeem is gekozen en of, als met dit systeem de doelen niet haalbaar zijn, niet voor iets anders moet worden gekozen. Hetzelfde geldt voor het concept van maatschappelijke marketing. Het wordt kennelijk moeilijk gevonden dat in het apparaat te implementeren en dus rijst de vraag of niet een minder ambitieuze wijze van verantwoording kan worden ontwikkeld.

De heer HARLEMAN wijst erop dat de maatschappelijke marketing een middel voor de staten

is om te controleren of de gestelde doelen ook bereikt worden. Als de heer Engels dan zegt dat als het apparaat dat systeem niet wil, er maar iets anders moet komen, draait hij de zaak om.

De heer ENGELS heeft de indruk dat de heer Harleman hem niet goed begrepen heeft.

De heer HARLEMAN vraagt waarom de staten dan op het gebied van maatschappelijke marketing een stap terug moeten doen als de ambtenaren niet in staat zijn dat te vertalen in bladspiegels.

De heer ENGELS heeft slechts geconstateerd dat het concept van maatschappelijke marketing als een methode om te komen tot invulling van bladspiegels waarschijnlijk te ambitieus is geweest. Met een minder vergaand en ambitieus concept kan ook helderheid worden verkregen over de doelstellingen van het beleid en de manier waarop die zijn gerealiseerd.

De heer HARLEMAN zegt dit als een stap terug te beschouwen. Het college is kennelijk niet in staat het principe van de maatschappelijke marketing op een goede manier in alle bladspiegels - de hoofdstukken 0 en 1 zijn heel slecht - te vertalen.

De heer ENGELS meent dat ook een andere stap kan worden genomen. Zijn fractie is absoluut niet bereid een stap terug te doen in de ambitie te komen tot een zo goed mogelijke verantwoording van beleid en beheer. Het gaat slechts om de methodiek, die nu kennelijk te ingewikkeld is. Is het college zo langzamerhand bereid en in staat ten aanzien van de boventalligheid een samenhangend beleid te ontwikkelen, opdat het probleem, mede in verband met de mogelijk nog komende financiële bezuinigingen, binnen afzienbare tijd zal zijn opgelost?

Ten aanzien van de reserves en voorzieningen sluit spreker zich aan bij de vraag op zijn minst zichtbaar te maken welk beleid wordt gevoerd. Spreker begrijpt niet zo goed waarom het college gecompimenteerd wordt met de omvang van het overschot. Als er telkenjare een zo groot overschot is, kan de conclusie immers ook zijn dat er niet goed geraamd wordt. Misschien biedt de invalshoek van GroenLinks een aanknopingspunt om hier eens op in te gaan.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vindt het prettig dat de jaarstukken voor de zomervakantie behandeld kunnen worden.

pro^{BIS} is in 2001 ingevoerd en reeds toen was niet duidelijk wat met dit systeem werd beoogd. Er zou een herimplementatie komen, maar het blijft nu bij het oplossen van een aantal knelpunten. Een geïntegreerde administratie die zowel beleids- als bestuurlijke informatie oplevert, op grond waarvan beslissingen genomen kunnen worden, is daarmee dus niet dichterbij gekomen. De bedoeling was dat het hele systeem in 2004 operationeel zou zijn en er dus nog weinig tijd om *pro^{BIS}* opnieuw te implementeren.

Met ingang van 2004 vervalt de beoordeling van de doelmatigheid als onderdeel van de accountantscontrole. Het moet dan niet alleen een taak van gedeputeerde staten maar ook van provinciale staten worden en dan met name voor de Rekenkamer of rekenkamerfunctie. Maar hoe kan er gecontroleerd worden als het systeem niet voldoende informatie levert?

De accountantscontrole van verschillende projecten loopt moeizaam, omdat geen stukken worden aangeleverd en intern niet gecontroleerd wordt op gerealiseerde prestaties. Als voorbeeld hiervan wordt het openbaar vervoer genoemd, maar er zijn ongetwijfeld meer voorbeelden.

Het overzicht van reserves en vermogens sluit met een positief saldo van ruim € 7,5 miljoen, maar omdat geen scheiding is gemaakt tussen bestemmingsreserves, eigen middelen en middelen van derden is dat saldo eigenlijk € 6,2 miljoen. Als met de rentelasten in de Begroting al zulke fouten worden gemaakt, hoe kunnen dan duidelijke liquiditeitsprognoses worden gemaakt?

De heer DIJKS zegt graag de complimenten aan de betrokken afdeling te zullen overbrengen. Hoe zit het nu met de reserves? Toen spreker acht jaar geleden lid van de staten werd, was de financiële positie van de provincie minder rooskleurig dan thans. Er is toen gediscussieerd over de hoogte van de minimale reserve van de provincie. De staten hebben die toen bepaald op f 25 miljoen, wat nu geïndexeerd € 12,6 miljoen is. In slechte tijden mag dus niet maar steeds in de kas worden gegraaid, maar moet deze reserve in tact blijven. Dat besluit geldt nog steeds. Al het geld dat er, als aan alle verplichtingen is voldaan, meer is, kan worden ingezet.

Bij de Voorjaarsnota is afgesproken dat steeds als de staten geld beschikbaar stellen, bekend moet zijn dat dat geld ook uitgegeven kan worden. Vooral in het kader van het creëren van werk moet hier de komende periode stevig op ingezet worden.

De heer HARLEMAN wijst erop dat de vrij beschikbare algemene reserve slechts € 13,2 miljoen is, want daarin is bijvoorbeeld ook een bedrag voor het NHI opgenomen. Het college zegt dat er geen verplichting is dit bedrag uit te geven, maar de staten hebben daartoe wel een besluit genomen. Het staatje op pagina 23 is dus onvolledig.

De heer DIJKS zegt dat er een extra kolom moet komen waarin de reeds toegezegde middelen worden vermeld. Het gaat dan om subsidies die tijdelijk geparkeerd staan. De reden dat ze nu in de algemene reserve zitten, is dat er iets mee gedaan kan worden.

De heer HARLEMAN meent dat met het bedrag van € 1,2 miljoen maar een ding kan worden gedaan: het moet aan het NHI worden gegeven. Het gaat dus niet meer om een vrij beschikbaar bedrag.

Tegenover de saldireserve van € 4,7 miljoen staan verplichtingen tot vrijwel dat gehele bedrag.

De heer DIJKS zegt dit ook niet te ontkennen.

De heer HARLEMAN bestrijdt dit, want in de jaarrekening staat dat er een bedrag van € 27 miljoen aan vrij besteedbare middelen is, terwijl het maar om € 13,2 miljoen en de inhoud van het Fonds flexibel beleid gaat. Saldi-reserves zijn over het algemeen niet vrij beschikbaar, omdat daarvoor al een bestemming is aangegeven.

De heer DIJKS erkent dat geld dat is toegezegd al een bestemming heeft en dus niet meer kan worden uitgegeven. Het college zal in de begroting 2004 een duidelijk inzicht geven in wat boven het bedrag van € 12,6 miljoen vrij besteedbaar is.

De heer VEENSTRA vraagt hoe de reservepositie van de provincie dan het best kan worden omschreven.

De heer DIJKS antwoordt dat die reservepositie gezond is.

De heer BLANKSMA zegt dat die positie dan ook niet meer dan gezond is. De reservepositie voldoet aan de afgesproken norm, maar er is geen sprake van een overschot van miljoenen.

De heer VEENSTRA zegt dat hem het precieze verschil tussen saldireserve en bestemmings-reserves niet duidelijk is.

De heer DIJKS zegt dat het bij de bestemmings-reserve gaat om gelden die reeds zijn toegezegd. Die gelden zijn overgeheveld en in een fonds gestort, maar kunnen opgevraagd worden. Die gelden hebben een bestemming. Het gaat dan niet om tientallen miljoenen. Bij punt 2.4. op pagina 23 wordt gemeld dat het netto vrij beschikbare saldo € 72 miljoen is. Acht jaar geleden is het minimum gesteld op € 11,5 miljoen en omdat er nu € 72 miljoen is, kan gesproken worden van een gezonde reservepositie.

De heer VEENSTRA merkt op dat dit toch wel een heel ander bedrag is dan de € 13 miljoen die door GroenLinks is genoemd.

De heer HARLEMAN wijst erop dat het bedrag van € 72 miljoen is onderverdeeld in diverse fondsen. Een belangrijk deel van het geld is dan ook gewoon vastgelegd, want alleen voor een bepaald doel te besteden. De algemene reserve, die vergeleken kan worden met het weerstandsvermogen, is € 0,6 miljoen hoger dan is begroot. In de saldireserve worden bedragen tijdelijk gesteld, maar tegenover die bedragen staan wel steeds verplichtingen.

De heer DIJKS zegt dat in de begroting 2004 zal worden aangegeven welke gelden een bestemming hebben. Maar er zijn ook nog gelden die een andere bestemming kunnen krijgen. Zo kunnen de staten een fonds dat is ingeboekt voor € 3 miljoen verlagen tot bijvoorbeeld € 1,5 miljoen. Het is niet de insteek van het college geld over te houden vanwege het niet kunnen besteden ervan. Er zal daarom vooral ingezet worden op te realiseren projecten. Spreker deelt de mening dat in het jaarverslag voorzover mogelijk duidelijker moet staan wat iets concreet heeft opgeleverd en dat

het de burger duidelijk moet worden wat hij aan het beleid van de provincie heeft gehad.

De heer HOLMAN vraagt hoeveel geld er dan nog ter vrije besteding is wanneer aan de verplichtingen is voldaan en het minimale budget nog overblijft.

De heer DIJKS lijkt het weinig zin te hebben nu te gaan zitten cijferen. Bij de begroting zullen die cijfers gegeven worden.

De heer HOLMAN gaat het er alleen maar om hoe hij de tabel moet interpreteren.

De heer DIJKS verwijst naar de tabel op pagina 23. Aan het eind daarvan staat dat het resultaat eigen vermogen na bestemming € 72 miljoen is.

De heer HOLMAN zegt dat een deel daarvan al een bestemming heeft en dat er ook nog een minimumreserve moet zijn. Is er dan nog zo'n € 24 miljoen over om te besteden?

De heer DIJKS wijst erop dat de totale reservepositie € 105 miljoen is en dat hiervan € 72 miljoen vrij besteedbaar is.

De heer HARLEMAN zegt dat het hele overzicht op pagina 252 van de beleidsrekening staat.

De heer DIJKS zegt dat alle fondsen in de begroting 2004 in een apart kader zullen worden gezet. Als het mogelijk is, zullen de staten dit overzicht nog voor de begroting ontvangen. Over wat vrij beschikbaar is, moeten geen twijfels zijn.

De heer ENGELS vraagt of er geen ambtenaren van de Stafgroep Financiën en Control aanwezig zijn die nu al helderheid kunnen verschaffen.

De heer DIJKS zegt dat die wel aanwezig zijn. Bij alle wensen die er zijn ten aanzien van de informatie die het management, het bestuur en het politieke orgaan moet hebben, worden er op bepaalde momenten zoveel gegevens gevraagd dat het de vraag is of *pro^{BIS}* dat wel aan kan. Er zijn wel vorderingen gemaakt, maar het is de vraag of als iedereen alles wil weten en ook nog op het tijdstip dat hem uitkomt, het systeem dat wel aan kan. Spreker maakt zich hier zorgen over,

mede vanwege de gecompliceerdheid van vragen en de vele rekeningnummers. De staten zullen echter zo snel mogelijk horen hoe het bestuur daar de komende tijd mee om denkt te gaan. Dat het allemaal nog niet zoveel beter is, heeft te maken met de gigantische hoeveelheid informatie die aangeleverd moet worden. Onderzocht moet worden of het systeem het apparaat in staat stelt de staten aan hun controlefunctie te laten voldoen. Daarvoor is een goed functionerend systeem nodig. Het college zal op enig moment moeten besluiten of op deze manier kan worden verder gegaan of dat ingrijpende maatregelen nodig zijn om aan de wensen van de staten te voldoen.

Het college van Groningen heeft laten weten met het oog op de financiële situatie het personeelsbestand te willen inkrimpen. Het college van Drenthe kiest hier niet voor. In het Collegeprogramma staat dat gestreefd wordt naar handhaving van de huidige omvang van de organisatie met een flexibele inzet van de medewerkers. Het is een taak van het college het personeel zo in te zetten dat de afspraken met de staten worden nagekomen. Vanaf de begroting 2004 is de discussie over de fte's over. Het college zet vooral in op flexibiliteit in de organisatie.

Mevrouw MULDER wijst erop dat voortschrijdend inzicht op het gebied van de personeelsomvang bij het college tot verandering van standpunt kan leiden.

De heer DIJKS acht dit mogelijk, maar dan moet er wel sprake zijn van het afstoten van taken of het aannemen van nieuwe. Maar uitgaande van hetzelfde takenpakket zet het college niet in op krimp.

De heer WIERINGA wijst erop dat het aantal gemeenten van 34 is gedaald tot 12. Bij het tot stand brengen van de gemeentelijke herindeling is heel duidelijk gesteld dat de omvang van het provinciale apparaat hierop aangepast zou worden. Wat is dan de onderbouwing van het collegestandpunt?

De heer DIJKS deelt mee dat veel gemeenten juist om extra inzet van de provincie vragen. De gemeenten zijn wel groter geworden, maar daarmee is niet direct de kwaliteit van de organisaties veranderd. De herindeling heeft dus geen directe

gevolgen had voor de omvang van het personeelsbestand van de provincie. Het afstoten van bijvoorbeeld de muskusrattenbestrijding had die invloed wel.

Er zijn op diverse bijeenkomsten afspraken gemaakt over hoe de begroting de komende jaren wordt ingericht.

Er is voor gekozen Drenthe een veilige provincie te laten zijn. Er is een risicokaart gemaakt en de handhaving wordt strakker aangestuurd. Dit kan tot consequentie hebben dat op een bepaald moment iets op slot moet of dat er ontruimd moet worden. Vaak blijken illegale activiteiten plaats te vinden in bedrijven die niet in staat zijn bepaalde financiële verplichtingen na te komen of die voor een dusdanige constructie hebben gekozen dat er geen cent te vangen is. De bandenhandel is een sector waarin allerlei criminele activiteiten plaatsvinden en daar grijpt de provincie dan in. Voor die gevallen is het Fonds bestuursdwang bedoeld, maar altijd wordt geprobeerd het geld tot de laatste eurocent terug te krijgen.

Spreker meent niet te hoeven ingaan op de discussie over de ZZL, mede omdat er nog diverse go/no go-momenten komen.

De liquiditeitsprognose heeft vooral te maken met de toegezegde middelen die in een jaar besteed moeten worden, maar die dan toch op de plank blijven liggen. De Stafgroep Financiën en Control probeert hier een strakker beleid in te voeren en steviger te controleren.

Mevrouw MULDER vraagt of het college ondanks alles wel met *pro^{BIS}* wil doorgaan. Gaat het college niet bekijken hoe andere provincies het regelen?

De heer DIJKS zegt dat het college wel met *pro^{BIS}* wil doorgaan, maar dat nog wel een stevige slag gemaakt moet worden om alle wensen te vervullen. Het is nog niet duidelijk of alles kan worden gedaan op het moment dat dit gewenst is. Als *pro^{BIS}* daarvoor niet het geschikte systeem blijkt te zijn, zal het college wellicht moeten omzien naar iets anders, maar dat is wel het laatste waaraan nu wordt gedacht. Zodra hierover meer bekend is, zullen de staten dit horen.

De heer BAAS merkt op dat *pro^{BIS}* ook bedoeld is om de staten te informeren en dat de staten hun controlerende taak moeten kunnen uitvoeren. Als blijkt dat het met *pro^{BIS}* nu niet wil en dat het niet zeker is dat het ooit wel wil dan is er een

probleem. Nu moet duidelijk een moment worden aangegeven waarop het moet werken. Als het dan niet werkt, moet als een haas naar een systeem gezocht worden dat wel werkt. Wat de gedeputeerde nu hierover zegt, is te vaag en te vrijblijvend.

De heer WIERINGA meent dat wanneer een systeem dat in 2001 is ingevoerd halverwege 2003 nog lang niet compleet werkt, heel goed moet worden nagedacht over de vraag of met dit systeem wel verder moet worden gegaan. Het is zaak niet door te blijven modderen maar duidelijk te bepalen of ermee doorgegaan wordt.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN wijst erop dat het hele systeem wel enkele tonnen heeft gekost. Als er een nieuw systeem moet komen, moet daarvoor wel eerst een voorziening getroffen worden.

De heer DIJKS wijst erop dat het nu afschaffen van het systeem de provincie op vier jaar achterstand zet. Geprobeerd moet worden de investering eruit te halen. Het gaat het college erom dat de afspraken met de staten worden nagekomen. Misschien moeten ten aanzien van de modules wel keuzes gemaakt worden, maar spreker wil daarop niet vooruitlopen. Hij constateert dat de machine loopt, dat de kinderschoentjes ook stevige stappers zijn, maar dat het allemaal nog met vallen en opstaan gaan.

De heer BAAS merkt op dat er slechts een schoentje is, want het andere schoentje werkt niet.

De heer DIJKS zegt dat er echt wel vorderingen zijn gemaakt. Zo is vergeleken met vorig jaar het tijdschrijven veel beter geworden. En als het systeem helemaal niet werkte, had de rekening nooit zo vroeg kunnen verschijnen.

De heer BAAS meent dat nu een te rooskleurig beeld wordt geschetst. Het gaat juist om de toegevoegde waarde van *pro^{BIS}* ten opzichte van het oude systeem. Hij constateert geen wezenlijke verbeteringen en hij heeft ook niet de indruk dat die er binnenkort komen. Hij vraagt de gedeputeerde uit te spreken dat het systeem bij de volgende jaarrekening goed moet werken en zo niet, dat dan als een haas naar een andere oplossing gezocht zal worden.

De heer HOLMAN vergelijkt het systeem met een auto die al vier jaar rijdt en steeds mankementen heeft. De leverancier heeft allang dag gezegd en de bezitter moet zich maar redden. Het is nu zaak te bepalen of de oorspronkelijke doelstellingen nog steeds gelden en of die binnen een half jaar tot een jaar met *pro^{BIS}* gerealiseerd kunnen worden. Het heeft weinig zin nog jaren door te modderen en uiteindelijk de doelstellingen niet te halen. Kan de gedeputeerde toezeggen dat hij die vraag in het college aan de orde zal stellen en dat de commissie binnenkort het antwoord daarop hoort?

De heer DIJKS zegt al gemeld te hebben zijn twijfels te hebben en dat hij met nadere voorstellen zal komen. Het is nu juni en de vakanties beginnen.

De heer ENGELS stelt er prijs op dat er een helder antwoord komt op de vraag van de staten. Of de gedeputeerde zegt dat hij het niet doet, of hij zegt dat hij het wel doet. Als de gedeputeerde probeert hier een eigen realiteit tegenover te stellen en zegt het misschien wel een beetje anders te doen, voorziet spreker een heel moeilijke collegeperiode. Het antwoord is dus ja of nee.

De heer HOLMAN zegt een heldere vraag geformuleerd te hebben en een heldere toezegging op prijs te stellen. Of het er nu over twee of over drie maanden komt laat hem koud, maar er moet een helder antwoord komen.

De heer DIJKS zegt dat het antwoord "ja" is.

De heer VAN DER LAAN zegt het antwoord op de vraag over de personeelskosten niet direct paraat te hebben. Hij constateert met de commissie dat de overschrijding € 4 ton is terwijl het aantal fte's is afgenomen. Hij stelt voor de toelichting schriftelijk te geven.

De VOORZITTER stelt vast dat er ook een doorzicht komt in de besteding van tijd.

De heer BOERLAND zegt nog geen antwoord te hebben gekregen op de vraag hoe de beoordeling van de doelmatigheid in het vervolg wordt geregeld nu die bij de accountantscontrole vervalst. Is er een relatie met de rekenkamerfunctie?

De heer DIJKS zegt dat in de nieuwe rapportage door middel van de bladspiegels daarin in voorzien.

De heer SCHAAP deelt de zorgen van de heer Blanksma dat de resultaten op het gebied van het vergroten van de arbeidsparticipatie nog niet geweldig zijn. In 2002 is met dit project gestart en het moet in 2003 geconcretiseerd worden. Voor een deel zitten de middelen in de O. en O.-fondsen, allemaal zelfstandige organisaties, en voor een ander deel is de provincie afhankelijk van het Europees Sociaal Fonds. Door die verscheidenheid ontstaat ook de vertraging. Het college hecht veel waarde aan het project - het is een van zijn topprioriteiten - en er wordt dan ook hard aan getrokken om op het gebied van arbeidsmarktbeleid de komende tijd tot resultaten te komen.

Het rijksbeleid en het schrappen van organisaties op het gebied van arbeidsmarktbeleid kunnen gevolgen hebben voor de RPA's. Eigenlijk wordt pas op de derde dinsdag in september duidelijk of de RPA's toekomst hebben. In noordelijk verband zijn afspraken gemaakt over een goed noordelijk arbeidsmarktoverleg. De eerste daad van de drie nieuwe EZ-gedeputeerden was om het overlegorgaan dat boven de RPA's stond, op te heffen. Daarvoor in de plaats moet iets komen dat wel effectief is. Daar wordt nu onderzoek naar gedaan.

Anders dan de heer Baas vindt spreker de gematigde tevredenheid over de resultaten van de gemeentelijke herindeling niet te positief. Van de discussie in Spier heeft hij niet het beeld overgehouden dat de gemeenten, dus de raden en colleges, het gevoel hebben dat de provincie een arrogante en bureaucratische club is. Wel is duidelijk dat de gemeenten als het gaat om de wettelijke bevoegdheden van de provincie als toezichhouder bij de ruimtelijke ordening en nog wat van die zaken, de ambtenaren liever zien vertrekken dan komen, maar als het gaat om het binnenhalen van Kompas-middelen zien de gemeenten de provinciale ambtenaren bijzonder graag. Het overleg met de VDG zal zeker doorgaan.

De VOORZITTER wijst de commissie erop dat de tijdswinst die aan het begin van de vergadering was opgebouwd, inmiddels is omgezet in een kwartier achterstand. Hij verzoekt de commissie kort en bondig te formuleren.

TWEEDE TERMIJN

De heer VEENSTRA gaat ervan uit dat de jaarstukken wel vastgesteld zullen worden, maar hij houdt vast aan de toezeggingen die op drie heel belangrijke onderdelen, namelijk reserves, *pro^{BIS}* en de capaciteit, zijn gedaan. Een vorige keer is op verzoek van het CDA toegezegd dat bij dergelijke stukken een managementletter wordt meegestuurd; zo'n stuk kan bij het bepalen van een standpunt over de stukken heel waardevol zijn.

De heer ENGELS wil nog terugkomen op de kwestie van de boventalligheid. Hij begrijpt dat het college aan de huidige omvang van het personeelsbestand vasthoudt. Maar de boventalligheid - verleden jaar nog 23 fte's - is een specifiek probleem. Verleden jaar is afgesproken dat het college op dit punt een inhaalslag zou maken om het probleem op te lossen. Het wordt nu tijd te spreken over of dat is gebeurd en of op nul wordt uitgekomen. Kan de college op een termijn van drie maanden een notitie leveren waaruit blijkt welke acties zijn ondernomen en wat de huidige stand van zaken is? Daarna kunnen de staten bekijken hoe zij daar beleidsmatig mee om wensen te gaan.

De heer DIJKS wijst op zijn toezeggingen dat duidelijk zal worden welk deel van de reserve vrij te besteden is, hoe met *pro^{BIS}* zal worden omgegaan en hoe het college denkt over de omvang van het personeelsbestand. Het college heeft ten aanzien van de boventalligheid niets te verbergen. De staten zullen hierover een notitie krijgen.

De VOORZITTER stelt vast dat het college heeft toegezegd meer inzicht te verschaffen in de reserves, in de tijdsbesteding en in de personeelsformatie. Omdat hij deze informatie van belang acht voor de vaststelling van de jaarrekening, nodigt hij het college uit deze informatie voor de statenvergadering van 25 juni te verschaffen. De informatie over *pro^{BIS}* moet voor de volgende commissievergadering - 27 augustus - beschikbaar zijn.

De heer DIJKS zegt het eerste te kunnen toezeggen, maar het tweede niet. De kwestie *pro^{BIS}* vraagt diepgaand onderzoek waarmee, de vakantieperiode meegerekend, echt wel een halfjaar gemoeid zal zijn.

De VOORZITTER wil toch een concreet tijdstip horen. De informatie moet voor de commissievergadering van 8 oktober beschikbaar zijn.

De heer DIJKS zeft dat toe.

9. Statenstuk 2003-65, 4e wijziging provinciale begroting 2003

De heer HARLEMAN meent dat begrotingswijzigingen een technische afronding horen te zijn van door de staten genomen besluiten. Er horen dan geen zaken in te staan die een inhoudelijke discussie vergen. Zo hoort niet via een begrotingswijziging besloten te worden tot extra subsidie aan de Stichting Exploitatie Regionaal Motorsportcentrum Steenbergerveld. Hier hoort eerst in de functionele commissie over gepraat te worden. GroenLinks is daarom tegen dit onderdeel uit de begrotingswijziging.

Mevrouw MULDER vraagt nadere toelichting op het bedrag van € 40.000,-- voor Landschapsbeheer Drenthe ten behoeve van de oplossing van een personeel knelpunt. Is dat knelpunt hiermee opgelost of speelt er meer?

Mevrouw NIEUWENHUIZEN deelt de mening van GroenLinks over de status van een begrotingswijziging. Nu wordt ook goedkeuring gevraagd voor een aantal uitgaven, waarvan de onderbouwing niet duidelijk is. Ook is het verschil in uitkomst van de raming van de Stichting Drentse Bedrijfslocaties niet duidelijk.

Op pagina 4 van de toelichting is sprake van een bedrag van ruim € 175.000,-- voor de voorbereiding van de aanbesteding van het openbaar vervoer. Waarom is dat bedrag zo hoog? Is dat omdat er Europees aanbesteed moet worden?

De heer HUIZING vraagt in hoeverre de argumentatie in de beleidsbrief dat de wijziging de financiële gevolgen bevat van door de staten genomen besluiten, klopt met de opmerkingen van de commissie.

De heer DIJKS geeft toe dat aan een aantal posten geen concreet statenbesluit ten grondslag ligt, omdat de regel is dat het college tot een bepaald bedrag - in het verleden f 50.000,-- - zelfstandig kan handelen.

De heer HARLEMAN wijst erop dat het dan gaat om budgetten die het college al beschikbaar heeft, bijvoorbeeld in fondsen. In dit geval gaat het om zaken waarvoor het college extra geld vraagt en daarvoor is wel degelijk een besluit van de staten nodig.

De heer DIJKS herinnert zich dat hierover wel eens eerder is gesproken en dat GroenLinks toen niet alle fracties ervan heeft kunnen overtuigen dat het college die vrijheid niet heeft.

De heer ENGELS kan zich voorstellen dat soms het misverstand ontstaat dat omdat iets van GroenLinks komt, het niet altijd door de staten wordt gesteund. Maar in dit geval staat vast dat alle fracties het volkomen eens zijn met de uitleg die de heer Harleman heeft gegeven over de ruimte die het college heeft. Het lijkt hem verstandig dat het college hier goede nota van neemt.

De heer DIJKS zegt dat het college alle opmerkingen van de staten serieus neemt en er zijn voordeel mee doet.

Spreker stelt voor het voorstel ten aanzien van Landschapsbeheer Drenthe in de Statencommissie Milieu, Water en Groen (MWG) te bespreken.

De heer HOLMAN wijst erop dat, als de heer Engels gelijk heeft, het college voor de statenvergadering met een argumentatie moet komen.

De heer DIJKS zegt dat het college wel aan alle wensen wil voldoen, maar zich ook aan de tijdslimieten en de personeelsformatie moet houden. De voorliggende voorstellen wijken niet af van de gedragslijn die in de afgelopen periode is gevolgd. De staten moeten het college ook in staat stellen te besturen en daarom moet het de mogelijkheid krijgen binnen redelijke grenzen zelfstandig te handelen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vraagt of het knelpunt bij Landschapsbeheer Drenthe niet kon worden voorzien.

De heer DIJKS zegt dat die kwestie in de Statencommissie MWG zal worden besproken. Hij weet daar onvoldoende van.

De heer HUIZING lijkt het goed dat het college eens met een simpel verhaaltje aangeeft welke

ruimte het precies heeft. Dan is de discussie daarover meteen over.

De heer DIJKS lijkt het goed dat de spelregels nog eens op tafel komen. Die zullen zo spoedig mogelijk op schrift worden gesteld en wellicht nog aan het verslag worden toegevoegd (zie bijlage 2).

De BLANKSMA gaat ervan uit dat die spelregels in ieder geval voor de statenvergadering bekend zijn. Die kunnen dan bij de afweging in de statenvergadering worden betrokken.

De VOORZITTER deelt mee dat het verslag in ieder geval in ongecorrigeerde versie voor de statenvergadering gereed is.

(De vergadering wordt voor enige minuten geschorst en daarna hervat.)

10. Vervolgdiscussie inzake aangehouden motie B betreffende financiële paragraaf met indicatie van de doorberekening van het Collegeprogramma 2003-2007

Mevrouw MULDER geeft aan dat zij de motie heeft ingediend omdat haar fractie het, zeker gelet op het economische klimaat, belangrijk vindt dat er keuzes worden gemaakt. De VVD heeft in de vorige commissievergadering al laten weten hier net zo over te denken en zij heeft nu de kans te laten weten hoe zij in het duale stelsel over deze motie denkt.

De heer DOHLE meent dat wanneer dat de bedoeling van de motie is, zij anders moet luiden. De VVD heeft van meet af aan gezegd een doorrekening van het Collegeprogramma niet nodig te vinden. Als het gaat om initiatieven van de staten zelf, is de fractie er wel voor dat wordt gekeken naar de mogelijkheid die initiatieven van een bedrag te voorzien; dat initiatief moet dan worden doorgerekend.

Het college beschikt over ambtenaren die over van alles nadenken, maar in de staten zitten 51 mensen die ook hun achterban hebben en die ook met creatieve vondsten of ideeën kunnen komen. Het zou jammer zijn wanneer die niet benut werden. Of de initiatiefvoorstellen nu uit de fracties komen of uit de Statenagenda, het is

normaal dat de financiële repercussies van die voorstellen worden bekeken.

De VVD heeft er geen enkele behoefte aan dat het Collegeprogramma in zijn huidige vorm wordt doorgerekend. Bovendien is het praktisch niet uitvoerbaar, want in dat geval moet ook aangegeven worden hoe iets zal worden aangepakt. Het Collegeprogramma is een visie op hoofdlijnen en het is aan het college aan te geven hoe het dit programma met activiteiten wil invullen. Pas wanneer dat is gebeurd, kan berekend worden wat het kost. Zo kan het bestrijden van de jeugdwerkloosheid geschieden door van de daken te schreeuwen dat het zo niet kan, of er kan gekozen worden voor allerlei concrete acties. Om die acties gaat het. De staten moeten afwachten welke activiteiten het college voorstelt en de staten kunnen in de Statenagenda zelf aangeven hoe zij de uitvoering van dit onderdeel van het beleid zien.

De motie komt er in principe op neer dat het CDA ernaar streeft het Collegeprogramma doorgerekend te krijgen. Die motie zal de VVD daarom niet steunen.

Mevrouw MULDER zegt dat het erom gaat dat de staten kunnen discussiëren over wat op de Statenagenda komt. Om hierover gefundeerde afspraken te kunnen maken, is financiële achtergrondinformatie nodig. Uit de discussie in de statenvergadering kon spreekster niet opmaken of de VVD zich hierin nu net wel of net niet kon vinden.

De heer DOHLE wijst erop dat op de concept-Statenagenda in principe niets anders staat dan "Visie op omgeving" en "Regierol provincie ontwikkelen". Omdat de motie nu voorligt, gaat spreker ervan uit dat ook het CDA van dit concept uitgaat.

Mevrouw MULDER zegt dat de motie al was opgesteld voor zij het lijstje had gezien. Het gaat erom dat de keuzes financieel onderbouwd kunnen worden gemaakt. Het Collegeprogramma hoeft niet op alle onderdelen structureel voor alle jaren doorgerekend te worden, het gaat om bepaalde onderdelen van het Collegeprogramma.

De heer ENGELS zegt de motie mede ondertekend te hebben en dat zijn sympathie uitgaat naar het betoog van mevrouw Mulder.

Uit het rapport van Berenschot met een analyse van alle Collegeprogramma's bleek dat negen provincies voor de komende vier jaar al een heel financieel programma en een indicatief bezuinigingsprogramma hebben gemaakt. Drenthe vormt met twee andere provincies hierin de achterhoede. Spreker kon het verzoek van het CDA om heel vroegtijdig over een globaal beeld te beschikken wel plaatsen. Dit beeld is nodig om een beetje met vrucht de discussie over de Statenagenda en andersoortige prioriteringen vanuit de staten aan te kunnen gaan. Hij begrijpt wel dat het college probeert de boot af te houden om tijdens de zomervakantie allerlei dingen voor de staten te moeten doen, maar dit is toch wel belangrijk. Het college meende dat de staten bij de begroting wel voldoende inzicht zouden krijgen en dat er verder ook maar weinig tijd voor was. Dat argument heeft op D66 weinig indruk gemaakt en het zou jammer zijn wanneer de VVD op basis van datzelfde argument de motie niet zou steunen.

De heer HOLMAN wijst op het pleidooi voor een constante campagne naar de burger toe om duidelijk te maken wat de provincie doet. Als de staten attractief politiek willen bedrijven en voor de burgers van Drenthe aanspreekbaar willen zijn, dan moeten zij duidelijk maken wat zij willen. Het CDA wil een prioriteringsdiscussie in de staten. Het gaat dus niet om afgeronde voorstellen. Duidelijk moet zijn wat de nieuwe staten belangrijk vinden. Daar kan het college dan naar handelen. Gebeurt het niet op deze manier, dan wordt het weer de dood in de pot met uitgekauwde voorstellen, waarin de staten niet aan bod komen.

De heer VEENSTRA zegt verleden week te hebben gemeld de motie eigenlijk overbodig te vinden. Zijn fractie kan de overwegingen wel onderschrijven, maar zij vraagt zich af of wat het CDA wil wel op de voorgestelde manier moet gebeuren. Kort na de zomer komt de begroting 2004 en de staten gaan met de Statenagenda aan de slag en de vraag is of een volledige doorrekening van het Collegeprogramma daaraan nog iets toevoegt.

De heer WIERINGA meent dat het de burgers duidelijk moet zijn waar de staten voor staan. De fractie van Drents Belang/DOP steunt de motie.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN wijst erop dat de OPD zich in de statenvergadering al voor de motie heeft uitgesproken. De heer Veenstra zegt wel dat alles in de begroting terugkomt, maar in het Collegeprogramma worden prioriteiten gesteld die niet in de begroting terugkomen. De doorrekening van die prioriteiten kan wellicht als een aanhangsel aan de begroting worden toegevoegd, dan zijn die cijfers ook bekend.

De heer BLANKSMA zegt zich in de statenvergadering al voor de motie te hebben uitgesproken, omdat het niet gaat om een heel gedetailleerde doorrekening van elke zin uit het Collegeprogramma. Het gaat erom dat in de tegenwind die er wellicht komt, prioriteiten moeten worden gesteld. Voor het maken van goede keuzes is enige financiële onderbouwing wel nodig. Als het college hiermee toch al bezig is, waarom kunnen de staten daarover dan niet geïnformeerd worden?

De heer DOHLE vraagt hoe de heer Blanksma zich dat voorstelt. Bij alle onderwerpen die als beleidsuitgangspunten zijn geformuleerd, zal dan aangegeven moeten worden hoever de activiteiten gaan. Dan zal bekend moeten zijn wat er precies gedaan gaat worden, anders is er geen begroting te maken.

De heer BLANKSMA wijst erop dat het college middenin de voorbereiding van de begroting zit. Waarom zouden de staten daarin niet mee kunnen denken? Het is toch ook de bedoeling van algemene beschouwingen bij de Voorjaarsnota dat richting kan worden gegeven aan de begroting. Als de staten nu nog meer informatie van het college krijgen, kunnen zij alsnog in dit proces meedoen.

De heer DOHLE wijst op de toezegging van het college dat op het moment dat de doorberekeningen klaar zijn, de commissie die krijgt en dat niet gewacht wordt tot de staten de begroting krijgen voorgelegd. Wat wil de heer Blanksma dan nog meer?

De heer HOLMAN zegt dat het erom gaat hoe het georganiseerd wordt. In het Collegeprogramma staan zaken die het college belangrijk vindt, zoals de aansluiting bij Meppel op de A28 en het terugdringen van de werkloosheid. Als er maar geld is

om een van deze twee punten aan te pakken dan wil het CDA dat de staten duidelijk maken wat zij belangrijk vinden. Het geld kan dan worden besteed aan wat de staten belangrijk vinden. Het gaat erom dat een discussie plaatsvindt en dat de staten aan de hand daarvan een keuze maken. In een tijd waarin er minder geld is maar er nog veel ambities zijn, zal er gekozen moeten worden.

De heer VEENSTRA vindt met name de toezegging van het college, waaraan de heer Dohle refereert, belangrijk.

De heer DIJKS wijst erop dat het de taak van het college is de provincie te besturen en dat het de taak van de staten is daarvoor de kaders aan te geven. Bij de aanbidding van het Collegeprogramma is gezegd dat de onderbouwing in de begroting zal worden gegeven. De insteek van het college is om zoveel mogelijk van zijn programma te realiseren. Het is in het belang van het college dat het daarin niet alleen door de coalitiepartijen maar statenbreed wordt gesteund. Het college zal zich tot het uiterste inspannen de uitvoering van het programma zoveel mogelijk te laten sporen met de opvattingen van de staten. De staten kunnen pas prioriteiten stellen als de onderbouwing inzichtelijk is. Die onderbouwing zal in het meerjarenperspectief komen te staan, omdat de middelen van de provincie nu eenmaal beperkt zijn. De staten hebben alle gelegenheid om binnen de ruimte die er is prioriteiten te stellen.

De heer ENGELS denkt dat er sprake is van een misverstand. Als de staten moeten wachten tot het college met zijn begrotingsvoorstellen komt, dan zal het gaan om door het college afgewogen voorstellen, want de begroting moet sluitend zijn. Dat is al veel stappen verder dan waarom het in de motie gaat. De motie vraagt het college alleen maar om naast alle regeltjes in het Collegeprogramma de bedragen te zetten die daarmee gemoeid zijn. Verder gaat het op dit moment niet. Het is nu de vraag of het apparaat in staat is binnen drie maanden van alle beleidsuitgangspunten in het Collegeprogramma te vermelden wat uitvoering ervan gaat kosten. Het gaat erom dat de staten daar een beeld van moeten hebben om hierover een nadere discussie met het college te kunnen voeren. En dat moet dus gebeuren voordat de afwegingen worden gemaakt in het kader van een conceptbegroting.

De heer VEENSTRA wijst erop dat de gedeputeerde in de vorige vergadering heeft gezegd die informatie vroegtijdig naar de staten te zullen sturen.

De heer DIJKS zegt dat dit ook zal gebeuren. Het college heeft er alle belang bij dat zijn programma matcht met dat van de staten. Zodra die cijfers er zijn, krijgen de staten die.

De heer ENGELS meent dat ook daarvoor dan een datum moet worden gesteld. Het is niet goed dat de staten maar moeten afwachten wanneer die gegevens komen. De gegevens moeten in ieder geval voor het verschijnen van de conceptbegroting bekend zijn.

De heer DIJKS zegt de schema's niet in het hoofd te hebben en dat ook niet van het college kan worden verwacht dat het zomaar zegt dat die cijfers in week 24 of week 25 er zullen zijn. Het college heeft er alle belang bij dat de staten de gegevens zo vroeg mogelijk krijgen en dat gebeurt dan ook. Het college zal ervoor zorgen dat de staten de gegevens zo vroegtijdig krijgen dat nog een zinvolle discussie daarover kan plaatsvinden.

Mevrouw MULDER vindt het belangrijk dat de gegevens in de vergadering die voorafgaat aan die waarin de Najaarsnota aan de orde is, kunnen worden besproken.

De VOORZITTER zegt dat die gegevens dan in de commissievergadering van 27 augustus aan de orde moeten komen.

De heer DIJKS vindt dat een onmogelijke termijn. Er wordt gewerkt aan de begroting en aan de Najaarsnota. Als die gegevens nog voor de Najaarsnota bekend moeten zijn, dan komt het gewoon neer op het uitvoeren van de motie en dat was niet de bedoeling van het college. Er komen nog voldoende momenten voor een zinnige discussie met de staten. Het kan gewoon niet eerder.

Mevrouw MULDER vraagt wat de toezegging van de gedeputeerde dan inhoudt.

De heer DIJKS antwoordt dat de gegevens bij de Najaarsnota worden gepresenteerd.

De VOORZITTER constateert een patstelling. De heer Dijks houdt vol dat het niet eerder kan dan bij de Najaarsnota.

De heer VEENSTRA vraagt of het echt niet een vergadering eerder dan de Najaarsnota kan.

De VOORZITTER zegt dat de commissie op 27 augustus vergadert en dat de statenvergadering daaraanvolgend op 17 september is. De daarop volgende commissievergadering is die van 8 oktober. Daarop volgt dan de begrotingsvergadering in november.

Spreker constateert dat het nu aan het CDA is te besluiten de motie in de statenvergadering van 25 juni in stemming te laten brengen.

De heer HOLMAN krijgt de indruk dat ook de fractie van de PvdA nu van mening is dat een zinvolle discussie voor de behandeling van de Najaarsnota moet plaatsvinden. Wellicht weet het Presidium een oplossing voor dit probleem.

De VOORZITTER lijkt het een onmogelijke opgave voor het Presidium. Het Presidium kan het college niet opdragen wat het moet doen. Het lijkt hem het beste dat het CDA zich nog eens beraadt op wat het met de motie richting de volgende statenvergadering gaat doen.

Mevrouw MULDER zegt de motie te handhaven.

De heer VEENSTRA vraagt of de tekst van de motie ook wordt gehandhaafd.

Mevrouw MULDER is bereid tot overleg over de tekst.

De VOORZITTER lijkt het goed dat de CDA-fractie op 25 juni bij het agendapunt Vaststelling van de agenda hieromtrent een voorstel aan de staten doet.

(De heer Engels verlaat de vergadering.)

11. Statenstuk 2003-51, Inkoop- en aanbestedingsbeleid

De heer WIERINGA merkt op dat in de brief van 14 april aan de staten een voorstel voor indeling van de commissies is gedaan en dat degenen die bezwaren hadden uiterlijk 17 april moesten

reageren. Niemand heeft gereageerd en de fractie van Drents Belang/DOP was dan ook hogelijk verrast door het amendement dat D66 in de statenvergadering van 23 april indiende. Omdat dit amendement door de staten is aangenomen, kunnen eenmansfracties nu nog maar een persoon naar de commissievergaderingen afvaardigen.

De heer VEENSTRA begrijpt niet wat deze opmerking met het aan de orde zijnde stuk te maken heeft.

De VOORZITTER verzoekt de heer Wieringa ter zake te komen.

De heer WIERINGA zegt dat dit een persoonlijke opmerking was.

Door aanvaarding van dit amendement worden de eenmansfracties beknot in hun functioneren. Een gevolg hiervan is dat de indiener van het voorstel dit niet zelf in de commissie kan toelichten. Spreker hoopt dat provinciale staten hun besluit van 23 april herroepen en het eenmansfracties mogelijk maken met twee personen aan de beraadslagingen in de commissievergadering deel te nemen.

Eventuele vragen over het statenstuk zullen pas in de statenvergadering worden beantwoord.

Het voorstel is kaderstellend bedoeld. Het is de bedoeling gedeputeerde staten op te dragen eind dit jaar met een voorstel naar de staten te komen. Spreker wijst erop dat zijn fractie op vragen over de kostprijsaffaire in de bouwwereld onduidelijke antwoorden krijgt. Deze kostprijsaffaire zou ook betrekking hebben op bouwwerken waarop subsidie wordt verleend. Daarom de volgende vragen.

- Wat wordt exact onder de kostprijs verstaan?
- Wat houdt het fenomeen kostprijsaffaire in?
- Welke invloed heeft dit fenomeen op de subsidies?
- Hoe gaat de provincie Drenthe hiermee om?
- Als dit een affaire blijkt te zijn, hoe kan in de toekomst hierop beleid worden gezet?

De antwoorden hierop zou het college kunnen verwerken in het nieuwe aanbestedingsbeleid.

De heer BOMHOF zegt het initiatiefvoorstel serieus te hebben gelezen en ook het plan te hebben gehad erop in te gaan. Nu in de statenvergadering nog een toelichting volgt en ook nog een kostprijsaffaire erbij wordt betrokken, waarover in het

statenstuk niets staat, is het lastig het statenstuk vandaag te behandelen. Het is goed dat de kwestie aan de orde is gesteld. Uit het stuk blijkt wel dat de initiatiefnemer zeer vooringenomen met het schrijven ervan is begonnen. Zo zou de provincie als doelstelling moeten hebben: integer en doelmatig inkopen en een rechtmatig, doelmatig en integer inkoop- en aanbestedingsbeleid te voeren. Het opnemen van dergelijke vooronderstellingen duidt erop dat dit nu allemaal niet het geval is, maar er worden geen gegevens verstrekt waaruit dit dan blijkt. De initiatiefnemer had bij de Productgroep Wegen en Kanalen uitgebreide reglementen kunnen aantreffen over het aanbestedingsbeleid, zowel volgens de Nederlandse als de Europese regels. Als de heer Kloos die allemaal gelezen had, zou hij een heel ander stuk geschreven hebben. Het college beseft terdege, zo blijkt uit de brief van 13 mei, dat er nog het een en ander moet gebeuren aan transparantie en integrale benadering. Daarbij komen ook de ideële en ethische items aan bod. Eigenlijk krijgt de heer Kloos hiermee waar hij om vraagt. Het voorstel was dus eigenlijk al niet zinvol, maar het is ridicuul om het na de brief van 13 mei ook nog in de staten te brengen.

Spreker zegt dat de heer Engels hem heeft gevraagd te melden dat D66 het college in deze kwestie volop steunt.

De heer DOHLE merkt op dat juist omdat de fractie van Drents Belang/DOP niet in staat was in de vorige commissievergadering iemand af te vaardigen, het punt op de agenda van vandaag is gekomen. Hij past er dan ook voor op deze manier de oren gewassen te krijgen. De staten bepalen de agenda en Drents Belang/DOP heeft niet te bepalen welke stukken op de agenda van de statenvergadering komen. Spreker is van mening dat de fractie van Drents Belang/DOP nu haar punten moet inbrengen.

De heer VEENSTRA is het hiermee eens. De fractie van de PvdA ziet niets in een behandeling van het voorstel van de heer Kloos in de staten.

De heer BLANKSMA ziet meer in het traject dat het college in zijn reactie voorlegt dan in het voorstel van de heer Kloos. Hij deelt de mening van de hem voorgaande sprekers.

De heer BAAS vindt het voorstel van de heer Kloos volstrekt overbodig. Het college is een goed traject ingegaan en het voorstel van de heer Kloos moet dan ook niet in de staten aan de orde komen.

De heer HOLMAN zegt dat ook zijn fractie, gelet op de inhoud van de brief van het college, niet om behandeling van het voorstel van de heer Kloos in de statenvergadering zit te springen.

De heer WIERINGA wijst erop dat de ontstane situatie een gevolg is van de wijziging in de commissiesamenstelling. Hij weet niet van de hoed en de rand en moet daarom de toelichting aan de heer Kloos overlaten.

De heer BLANKSMA meent dat het in een dergelijke situatie verstandig is in overleg met de Griffie tot een procedure te komen, waar de hele staten mee kunnen leven. Wat nu gebeurt, is natuurlijk wel een beetje zuur. Het is immers mooi dat de staten met initiatieven komen, maar als die het verkeerde traject volgen, leidt dat meer tot frustratie dan tot iets waar alle fracties wat aan hebben.

De VOORZITTER wijst erop dat de staten zelf bepalen wat er op de agenda van de statenvergadering komt. Tot het zover is, is het wellicht nuttig dat de heer Wieringa nog eens over alle gemaakte opmerkingen nadenkt.

12. NNBT

De VOORZITTER zegt dat het college hierover eerst wat mededelingen wil doen.

De heer SCHAAP zegt de commissie zo open mogelijk te willen informeren. Hij vraagt er wel begrip voor dat hij in deze openbare vergadering niet alles kan zeggen.

De afgelopen dagen wordt nogal wat druk op de provincie uitgeoefend, met name op het punt van de Vakantie Boekingscentrale (VBC). De afgelopen week is er gesproken met de bewindsvoerder van het NNBT en daarbij is aan de orde geweest hoe met de projecten verder moet worden gegaan, hoe een NNBT in welke vorm dan ook kan doorgaan en hoe moet worden omgegaan met de VBC.

De staten hebben aangegeven dat het college vooral moet letten op de problemen van de

vakantiegangers. Als de provincie op enigerlei wijze hierin een rol kan spelen, zegt het college niet op voorhand nee, maar het college zegt niet zomaar dat de provincie zich wel garant stelt voor de schade van vakantiegangers die voor gesloten deuren komen te staan. Wanneer een organisatie met een VBC zich niet verzekert, kunnen, wanneer er problemen ontstaan, die niet zomaar over de schutting worden gemikt met de woorden dat de overheid ook een relatie met het NNBT heeft en dus deze problemen maar moet oplossen. De eerste verantwoordelijkheid ligt bij de sector - en dan gaat het om de hele keten - zelf. Op het moment dat de provincies zeggen het probleem te zien en vooruitlopend op de definitieve oplossing daarvan bereid te zijn garant te staan in welke vorm dan ook, zeggen zij iets waarvan zij de reikwijdte absoluut niet kunnen overzien. Bovendien zeggen zij dan ook iets over de verantwoordelijkheid van ondernemers, organisaties en reisbureaus die hier allemaal op de een of andere manier bij betrokken zijn.

Van de 100 boekingen worden 60 à 70 door reisbureaus gedaan. Die reisbureaus boeken via de VBC, maar daar weet de klant niets van. Als de provincie nu zegt wel garant te staan, dan stelt zij zich garant voor iets waarvoor die reisbureaus zelf verantwoordelijk zijn, namelijk de leveringsplicht. Moet de overheid dan opeens op voorhand met belastinggeld garant staan? Het college is dat niet van plan.

Een ander voorbeeld: van twee horecaondernemers die naast elkaar een bedrijf hebben zegt de een tegen de klanten die met het pinksterweekend komen dat voor hen de deur dicht is, terwijl de ander die zijn verantwoordelijkheid wel heel nauw neemt, de klanten toelaat en accepteert dat hij een deel van zijn opbrengst kwijt is. Als de overheid iets van schade gaat vergoeden, gaat die vergoeding dan naar de klant die er niet in komt? Wat gebeurt er dan met de ondernemer die de klant wel binnenlaat en zelf zijn schade neemt? Koninklijke Horeca Nederland heeft in gesprekken zijn grote bezorgdheid geuit, maar dit alles heeft er bij het college niet toe geleid dat het besloten heeft garant te staan.

Het gaat om een organisatie die richting een faillissement gaat. Als daar geld heengaat, zullen andere crediteuren daarvan profiteren. Daarom is de bewindvoerder gevraagd het probleem helemaal af te schillen, zodat exact duidelijk wordt waar het om gaat. Het antwoord zou in de loop

van vandaag komen, maar dat is er nog niet en pas als dat antwoord er is, komt de vraag aan de orde of het college met de bewindvoerder in gesprek moet gaan om op dit punt iets te doen.

Het college heeft aan de ene kant dus veel begrip voor het probleem, maar meent aan de andere kant niet dat de provincies zo royaal kunnen zijn te zeggen dat zij in deze fase van het proces dit probleem wel even zullen oplossen.

Het college heeft goed begrepen dat wanneer er in concrete zin echt iets gedaan kan worden, de fracties bereid zijn daar iets voor over te hebben. Maar als er iets geregeld gaat worden, moet dat rechtvaardig zijn ten opzichte van iedereen die schade ondervindt en moet niet zomaar iets worden gedaan, waardoor er kans is dat iemand die zijn verantwoordelijkheid niet heeft genomen, ook nog bevoordeeld wordt.

Er is dus geen sprake van onwil bij het college, maar er moet wel sprake zijn van een objectieve en rechtvaardige methode. Het wachten is dus nu op de definitieve schets van het echte probleem. De sector zelf moet beseffen wat de gevolgen zijn wanneer ondernemers massaal bij de VBC gaan annuleren.

De heer BLANKSMA heeft grote waardering voor wat het college op dit moment aan dit probleem doet. Het komt in sterke mate overeen met wat GroenLinks voor ogen stond. De eerste verantwoordelijkheid ligt immers bij de sector zelf.

Het gaat erom dat, wanneer een ondernemer die erg veel boekingen via de VBC heeft binnengekregen, voor het dilemma staat tussen failliet gaan of zijn klanten tekortdoen, het redelijk is dat de provincie haar verantwoordelijkheid neemt. Het grote risico is natuurlijk dat er massaal geannuleerd gaat worden door de ondernemers. Met de sector moet afgesproken worden dat dat in ieder geval niet gaat gebeuren. Het moet mogelijk zijn duidelijk te maken dat in de echt harde gevallen de provincie haar verantwoordelijkheid niet zal ontlopen, maar dat is natuurlijk wat anders dan dat de provincie wel alles op haar schouders neemt.

De heer DOHLE vindt dit een geweldige als-discussie. Waaruit blijkt de redelijkheid van wat de heer Blanksma nu zegt? Een ondernemer die al zijn opdrachten bij een en dezelfde opdrachtgever haalt, neemt toch een risico?

De heer BLANKSMA wil een rampscenario voorkomen. Een rampscenario is dat behoorlijke aantallen toeristen wel hebben betaald, maar niet op vakantie kunnen. Het gevolg zal zijn een geweldige beschadiging van het imago van toeristisch Drenthe. Die beschadiging moet voorkomen worden. De provincie kan dit natuurlijk niet alleen doen, maar zij zal met de sector moeten overleggen.

Spreker heeft er vertrouwen in dat het wel goedkomt als het college op de ingeslagen weg voortgaat.

De heer VEENSTRA zegt het college de ruimte te hebben gegeven om gesprekken aan te gaan. Wat de gedeputeerde hierover nu zegt, past in die ruimte. Spreker heeft de indruk dat op een heel zorgvuldige manier naar oplossingen wordt gezocht. De commissie moet niet de neiging hebben te veel op de ontwikkelingen vooruit te lopen.

De heer DOHLE betuigt instemming met de door het college ingezette koers. Als GroenLinks dit ook een goede en zorgvuldige koers vindt, zou het daar ook zorgvuldig mee om moeten gaan en zou het het college de mogelijkheid moeten geven in alle rust tot een goede oplossing te komen.

De eerste verantwoordelijkheid ligt bij de sector. Als er één initiatief is dat een goede uitstraling zou kunnen hebben voor de recreatie en het toerisme in het Noorden, dan is dat het initiatief waarbij de sector zou zeggen gezamenlijk een vuist te willen maken en als ondernemers met elkaar de gedragscode af te spreken dat niemand die via het NNBT binnenkomt, zal worden geweigerd. Dát zou een mooi signaal zijn. Als dan de rekening wordt opgemaakt en het blijkt dat het voor bedrijf X of Y wel heel vervelend uitpakt, dan kan alsnog binnen de sector naar compensatie worden gezocht en als het dan om heel hoge bedragen gaat, zou nog eens met de pet kunnen worden rondgegaan. Maar dan is de sector constructief bezig.

De heer HOLMAN meent dat het in het belang van de hele sector is dat deze zaak goed wordt opgelost. De fractie van het CDA onderschrijft de door de gedeputeerde geschetste lijn.

De heer WENDT vindt het verhaal van de heer Schaap glashelder. Hij wijst erop dat de nu

gekozen voorzichtige benadering ook misbruik voorkomt van een al te ruimhartige benadering vanuit de provincie.

De VOORZITTER constateert dat de signalen vanuit de commissie wijzen op volledige steun van het beleid van het college.

Wil GroenLinks dit onderwerp nog apart agenderen voor de statenvergadering?

De heer BLANKSMA gaat ervan uit dat ten tijde van de statenvergadering de brief van Koninklijke Horeca Nederland geheel achterhaald is.

15. Sluiting

De VOORZITTER sluit om 17.19 uur de vergadering.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 27 augustus 2003.

, voorzitter

, griffier

GB

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 4 juni 2003 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 10 De heer DIJKS zegt toe dat het college in de begroting 2004 duidelijk inzicht zal geven in wat boven het bedrag van € 12,6 miljoen vrij besteedbaar is.
- 11 De heer DIJKS zegt toe dat in de begroting 2004 zal worden aangegeven welke gelden een bestemming hebben.
- 11 De heer DIJKS zegt toe dat in de begroting 2004 alle fondsen in een apart kader zullen worden gezet.
- 12 De heer DIJKS zegt toe dat de staten zo snel mogelijk zullen horen hoe het college met *pro^{BIS}* denkt om te gaan.
- 12 De heer DIJKS zegt toe de staten te zullen inlichten zodra het college zijn standpunt over het al dan niet doorgaan met *pro^{BIS}* heeft bepaald.
- 14 De heer DIJKS zegt toe dat de staten over de boventalligheid een notitie krijgen.
- 15 De heer DIJKS zegt toe dat alle gevraagde informatie waarover hij een toezegging heeft gedaan, voor de commissievergadering van 8 oktober beschikbaar is.
- 18 De heer DIJKS zegt toe dat zodra bekend is wat uitvoering van de beleidsuitgangspunten die in het Collegeprogramma staan, gaat kosten, de staten die gegevens krijgen.

Betreft toezegging gedeputeerde Dijks, zoals vermeld op pagina 6 van het verslag, inzake de overzichten personeelssterkte en personeelslasten op bladzijde 233, respectievelijk 234 van de beleidsrekening 2002.

In het overzicht personeelssterkte (fte) staat in de kolom "sterkte bij de begroting van 2002" de geprognosticeerde beschikbare formatie per 1 januari 2002 (gebaseerd op de stand 1 april 2001). Deze cijfers zijn statische en veranderen in de loop van het begrotingsjaar verder niet meer. De kolom "sterkte ultimo 2002" geeft de werkelijke invulling van de bezetting aan per 31 december 2002.

De verschillen tussen deze kolommen geven aan waar de werkelijke personeelssterkte toe- of afgenomen is ten opzichte van de begroting 2002. Bij bepaalde groepen is de werkelijke bezetting aanzienlijk lager dan het begrote aantal fte's. Voorbeelden hiervan zijn de Productgroep Wegen en Kanalen en de Productgroep Ruimte en Water. Deze verschillen zijn te verklaren door de realisatie van de formatie vermindering volgens het WK-dot traject en het overplaatsen van de muskusrattenbestrijders bij Ruimte en Water.

In het overzicht personeelslasten (in euro's) geeft de kolom "Begrote personeelslasten 2002" aan welke personeelslasten over geheel 2002 per saldo zijn geraamd, dat wil zeggen inclusief begrotingswijzigingen. In de kolom "Gerealiseerde personeelslasten 2002" staan de daadwerkelijke personeelslasten over het jaar 2002. In dit overzicht zijn de afwijkingen zichtbaar van de begrote personeelslasten en de gerealiseerde personeelslasten. In totaliteit zijn de personeelslasten € 378.000,-- hoger dan begroot. Dit is een overschrijding van 1,3% op de personeelslasten.

Hiervan heeft € 264.000,-- betrekking op vergoedingen, waarvan het budget zich op de interne doelstelling arbeidsvoorwaarden bevindt.

Hoewel beide overzichten betrekking hebben op personele zaken, zijn deze overzichten niet met elkaar te vergelijken. Ten eerste doordat de kolom "sterkte bij de begroting van 2002" in het overzicht personeelssterkte een statische karakter heeft, deze opsomming wordt namelijk slechts één keer voor een begrotingsjaar opgesteld en de andere gegevens worden in de loop van het begrotingsjaar aangepast. Ten tweede doordat de kolom "sterkte ultimo 2002" in het overzicht personeelssterkte een "eindstand" is. Er kan bijvoorbeeld in november nog iemand in dienst zijn, waarvoor het gehele jaar personeelskosten zijn gemaakt, die in december niet meer bij de provincie in dienst is en dus niet meer bij de telling van sterkte ultimo 2002 gerekend kan worden.

Betreft toezegging gedeputeerde Dijks, zoals vermeld op pagina 16 van het verslag, inzake spelregels voor het beschikbaar stellen van kredieten door het college.

Artikel 5 van de Algemene subsidieverordening Drenthe 1997 vermeldt dat de bevoegdheid tot het verlenen dan wel weigeren van een *structurele* subsidie of een projectsubsidie berust bij provinciale staten.

De bevoegdheid tot het verlenen dan wel het weigeren van een *incidentele* subsidie berust volgens dezelfde verordening bij gedeputeerde staten. Daarbij is bepaald dat voor het verlenen van incidentele subsidies waarvan het bedrag groter is dan € 23.000,-- eerst de statencommissie die het aangaat wordt geraadpleegd.

Daarnaast kunnen door gedeputeerde staten uitgaven ten laste van bestemmingsreserves worden gedaan. Deze bestemmingsreserves kunnen worden onderscheiden in:

- bestemmingsreserves waarvoor geen regeling is vastgesteld (uitgaven ten behoeve van de bedrijfsvoering; derden kunnen geen aanspraak maken op deze gelden);
- bestemmingsreserves waarvoor wel een regeling is vastgesteld.

Voor bestemmingsreserves waarvoor een regeling is vastgesteld, geldt de algemene regel dat indien het te onttrekken bedrag per project of per bijdrage groter is dan € 23.000,-- dit vooraf de goedkeuring moet hebben van provinciale staten.

Voor het beschikbaar stellen van kredieten of verhoging van bestaande kredieten, niet zijnde subsidies, bestaan geen regels ten aanzien van het wel of niet naar de staten gaan met een afzonderlijk voorstel.

Naar gelang de politieke impact schat het college hiervan in of dat met een afzonderlijk voorstel, en dus met een uitgebreide toelichting, of via een begrotingswijziging met een wat kortere toelichting dient te geschieden.